

Honing bij hooikoorts.

Gepubliceerd infoblad nr. 156

Onderzoek spreekt voor positieve werking.

Hooikoorts is een zeer verspreide ziekte, meer dan 20% van de bevolking is hierdoor getroffen. De ziekte wordt allergische Rinitis* genoemd en wordt door pollen veroorzaakt en uit zich door allergisch afhankelijk niezen, jeuk, lopende of verstopt neus of door een ontsteking van bindvlies. Door deze ongemakken wordt de levenskwaliteit van de betroffenen personen meestal aanzienlijk getroffen. Tengevolge van deze ongemakken heeft men soms last van slaapstoornissen gevolgd door het moe zijn of concentratie storingen en bij kinderen het verminderen van de leer mogelijkheden. Volgens een hypothese is de huidige hygiëne een aan de basis liggend probleem. Daarna zoeken de werkloze afweer lichaampjes nieuwe vijanden, bv in geademde pollen, en gaan daarmee agressief om.

De oorspronkelijke opgave van deze antilichamen was de afweer van parasieten.

Deze parasitaire ziekte zijn op vandaag zeldzaam geworden.

Deze theses worden gesteund door een onderzoek, waaruit bleek dat kinderen die op het land wonen en met dieren en bloemen opgroeien, zelden allergieën krijgen en allergieën in grote delen van Afrika, op grond van het ontbreken van hygiëne zo goed als onbekend zijn.

De gebruikelijke behandeling.

De behandeling steunt normaal op 3 pijlers:

- 1) Het vermijden van het allergeen.
- 2) De farmacologische** therapie met medicamenten, die de mestcellen stabiliseren (Cromonen), antihistaminen (blokkeren van histamine H1 receptoren en onderdrukken zo de belangrijke werking (mediators) van de allergie).
Cortisonenspray en neusdruppels (nasale symptomatica)
- 3) De specifieke immuuntherapie.
Het allergeen wordt hierbij alle 7 tot 13 dagen ingespoten, zoals bij bijengif allergieën, de dosering wordt bij een goede verdraagzaamheid stelselmatig verhoogd.

Een mogelijke vroegtijdige behandeling van hooikoorts is voordelig omdat daardoor de ontwikkeling van andere allergieën verhinderd wordt.

De nevenwerkingen van de conventionele therapieën (bv moeheid bij sommige antihistaminica, angst voor de nevenwerkingen van cortisonen) of de wens naar natuurlijke behandelingen voeren ertoe dat de betroffenen ook alternatieve en complementaire medicijnen gebruiken.

Een steeds weer gepropageerde mogelijkheid is de behandeling met honing.

Hierbij zou, in bijzonder honing, die in de onmiddellijke omgeving en in de desbetreffende jaargetijde geoogst is, bijzonder belangrijk zijn.

Verleden jaar waren er meerdere berichten over personen die met een behandeling van honing een verbetering van hun klachten hadden bekomen.

De theorie achter de behandeling met honing vertelt dat honing een kleine hoeveelheid pollen bevat die op grond van een geringe concentratie geen allergische reactie maar een langzame desensibilisering mogelijk maken.

De behandeling met honing moet direct in de wintermaanden beginnen zodat op het moment dat desbetreffend plant bloemen heeft reeds een tolerantie voor het antigeen opgebouwd is.

Studie van 2002: geen effect van honing.

In 2002 werd een wetenschappelijk onderzoek gepubliceerd die het hierboven vermeld concept onderzocht heeft. Bij deze studie gaat het om een driearmig, prospectieve randomiseerde studie met 36 deelnemers, die allemaal leden onder hooikoorts en veelvuldig aan allergenen leden.

Telkens 12 proefpersonen kregen lokaal geoogste niet gepasteuriseerde, niet gefilterde honing, of commerciële gefilterde en verwarmde honing of mais-siroop aangeboden met synthetische honingsmaak.

De deelnemers van deze studie moesten dagelijks een eetlepel van deze substantie innemen en voor de rest de normale behandeling uitvoeren.

De klachten werden dagelijks in een dagboek genoteerd.

De analyse van de data's wees uit dat de behandelingsresultaten van de drie groepen nauwelijks van elkaar verschillend waren.

Zo dat deze studie geen sprekende aanwijzingen voor de werkzaamheid van honing bij allergische rhinoconjunctivitis*** gaf (Rajan et.al. 2002).

De uitval van 12 deelnemers per testarm en de uitval van 33% was meestal doordat men de honing of mais-siroop te zoet vond. Er zijn aanzienlijk twijfels over deze studie .

Actuele onderzoek naar de vragenlijsten actie.

Door een oproep in verschillende imkerstijdschriften in Duitsland Oostenrijk en Zwitserland werden imkers gevraagd een vragenlijst aan de honingklanten mee te geven.

Deze werd aan klanten meegegeven die honing gebruiken voor de behandeling van allergische rhinoconjunctivitis***.

Doel van het onderzoek was een verzameling van gevallen op te bouwen.

Met de hulp van deze verzameling werd een register van met succes behandelde gevallen samengesteld en deze werd collectief statistisch geanalyseerd om de hierboven beweerde stelling dat honing werkzaam is bij hooikoorts te controleren.

Voor het begin van deze studie bestond de indruk, ook met de blik op het internet, dat honing bij hooikoorts niet effectief is.

In de tijdspanne van 6 maanden na de oproep tot medewerking liepen 29 meldingen binnen. Evenwel kon maar 23 vragenlijsten uitgewerkt worden omdat 2 personen pas begonnen waren hun hooikoorts met honing te behandelen en een uitspraak tot werkzaamheid niet mogelijk was. 3 personen hadden ook andere methoden (conventionele desensibilisering, homeopathie) toegepast zodat het mogelijke succes niet onvoorwaardelijk op de honingbehandeld terug gevoerd kan worden.

Bij een geval melden de betrokkene dat hij pollen direct voor de desensibilisering gebruikte.

Bemoedigende resultaten.

Bij de uitgekozen gevallen bestonden allergieën voor berkenpollen, hazelnoot, wilg en bijvoet pollen.

Gemiddeld leden de deelnemers reeds 8,1 jaren aan de hooikoorts (bandbreedte van 1 tot 34 jaren).gemiddeld werd de honing in een cirkel van 3,3 kilometer geoogst waarbij 8 studie deelnemers zelf imker waren en hun bijen in de tuin hielden.

De meeste deelnemers (69,9%) gebruikte honing het hele jaar door, de rest begon de therapie in de herfst en beëindigde deze in het voorjaar.

Gemiddeld namen de deelnemers 34gr honing tot zich, met een gemiddelde van 5gr tot 90gr per dag.

De behandeling met honing had bij 12 deelnemers (52,2%) tot gevolg dat zij geen andere medicamenten nodig hadden. Terwijl bij (39,1%) situatie zich verbeterde.

In 1 geval bracht de honingbehandeling geen verbetering in een 1 geval werd de hooikoorts erger de werd situatie slechter.

Met een vragenlijst werd ook naar de verschillende bezwaren met betrekking tot de hooikoorts gevraagd. Ook waren er duidelijke aanwijzingen voor een verbetering van het welzijn bij een honing therapie. De meerderheid van de deelnemers (91,3%) vond de behandeling van hooikoorts met honing zinvol of zeer zinvol.

Vergelijk met vroeger onderzoeken.

Samenvattend geeft de actuele studie aanwijzingen voor de werkzaamheid van honing. Zij vervult weliswaar niet de hoogste aanspraak van een studie die volgens de huidige voorstellingen prospectief, randomiseert, dubbel blind en placebo gecontroleerd moet zijn. Maar ook geval series zoals deze gelden als aanwijzing op de werkzaamheid van een therapie en kunnen de basis zijn voor de planning van studies.

Ook de gemelde gevallen van personen die terug invallen is niet hoog ten opzicht van de talrijke betroffenen. Bij een intensieve literatuuronderzoek vind men toch oudere onderzoeken met betrekking tot dit thema. Het eerste onderzoek stamt van 1957 uit Zwitserland . Hier werden 20 kinderen doelbewust met honing desensibiliseert. De studie gaf een succes van 75% (Arx, 1957).

Een andere studie van 21 volwassenen die dagelijks 10 tot 20 gram honing innamen, gaf eveneens een resultaat van 76% (16/21; Crof, 1990).

Bekijkt men daarnaast een andere studie van 353 kinderen die honing gebruikte waar per kg honing 120 gram speciale bloemenpollen bij gemengd werd, vind weerom een resultaat van 69% (Wortmann 1965).

Deze studie toont daarboven dat de succes percenten mogelijk bij kinderen hoger liggen. Doch de actuele onderzoeken en studies van Croft tonen dat bij volwassenen een desensibilisering met honing mogelijk is.

Ook als honing zelden grote hoeveelheden pollen van de meeste windbestuivers bevat die allergische reacties uitlokken.

Ook pollen van insecten bestuivende planten hebben gelijkaardige antigene eigenschappen die een desensibilisering mogelijk maken (Mazzi, 1964).

Aanbevelingen voor de betroffene.

Mensen die lijden aan hooikoorts en voor een conventionele desensibilisering niet in aanmerking komen of de zachte behandelingsvorm zoeken kan men een poging met honing aanbieden.

In hoeverre de honing werkelijk uit de onmiddellijk omgeving van de betroffene moet komen, kan momenteel niet gezegd worden.

Nochtans moet voorzichtig en met geleidelijk stijgende dosering van honing begonnen worden, omdat, weliswaar zelden, allergische reacties van honing mogelijk zijn. (Kiistala et. Al., 1995)

Prof.Dr.Karsten Münstedt

Bibliografie

Die Biene 8/2010 blz.25

* Rhinoconjunctivitis = Rhino-**virus + conjunctivitis** = Bindvliesontsteking.

** **Cologische** = Sterkte - Zwakteanalyse.

*** **Rinitis (rhinitis)** is de aanduiding voor aandoeningen van de neus,